

Анкета о радној снази, I квартал 2016.

- Претходни резултати -

Анкета о радној снази (АРС) је истраживање о карактеристикама радне снаге. Главни циљ истраживања је добијање података о три основна, међусобно искључива, контингента становништва: запосленим, незапосленим и неактивним лицима. Циљна група је становништво старости 15 и више година, а добијени подаци се користе за праћење, мерење и оцењивање социо-економских кретања у Републици Србији.

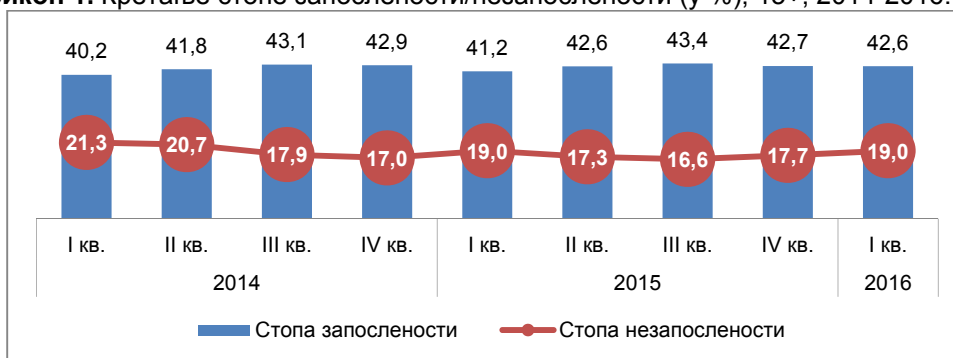
При спровођењу истраживања примењена су методолошка решења која су усклађена са препорукама и дефиницијама Међународне организације рада (ILO) и захтевима Еуростата, што чини АРС потпуно усаглашеним и упоредивим са EU-LFS (European Labour Force Survey), као највећим европским истраживањем које се спроводи на домаћинствима.

Истраживање се врши на случајно изабраном, репрезентативном узорку. У првом кварталу 2016. године у узорак је изабрано око 14.000 домаћинстава, од чега је анкетирано 11.532 домаћинства, тј. 28.240 лица старости 15 и више година.

Напомена: У циљу достизања веће прецизности оцена контингента радне снаге, Републички завод за статистику (РЗС) од почетка 2016. године примењује нову методологију оцењивања, тј. израчунавања пондера, којима се узорак експандира на ниво популације. Том променом је прекинута упоредивост серије података, због чега је РЗС ревидирао податке за 2014. и 2015. годину и тиме обезбедио упоредивост почев од 2014. године.

За детаљнији опис Анкете и дефиниција радне снаге, видети методологију Анкете о радној снази на www.stat.gov.rs.

Графикон 1. Кретање стопе запослености/незапослености (у %), 15+, 2014-2016.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

У првом кварталу 2016. године, обим радне снаге старости 15 и више година, упркос негативном демографском тренду, наставља раст започет још 2011. године. Иако се, због нарушене упоредивости података за период 2008-2013. и период након тога, раст активности (учешћа радне снаге) не може измерити апсолутним бројевима, у први мах (током 2011. и 2012. године) се евидентно одразио на повећање незапослености, а затим, почев од 2013. године, довео до раста запослености.

Током протекле две године¹ запосленост је расла, и то претежно у формалном сектору, док је незапосленост у 2015. години опала у односу на 2014. годину, да би у првом кварталу 2016. године дошло до незнатног повећања броја незапослених лица у поређењу са истим кварталом 2015. године.

Код младе популације (15-24 године), лоши трендови на тржишту рада, покренути глобалном економском кризом у 2008. години, трајали су све до 2014. године, када креће континуирани раст запослености и пад незапослености. Стопа запослености младих је у првом кварталу 2016. у односу на исти квартал 2014. године, повећана за 3,1 п.п. (са 13,1% на 16,2%), док је стопа незапослености у том периоду смањена за близу 8 п.п. (са 52,5% на 44,2%).

Радна снага

Број активних лица, старости 15 и више година, у првом кварталу 2016. године износи 3.172.900 лица, од чега је 2.570.700 запослених а 602.200 незапослених лица. Стопа активности износи 52,6%, што је за 0,7 п.п. више у односу на претходни квартал а за 1,8 п.п. више у односу на исти квартал прошле године.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица.

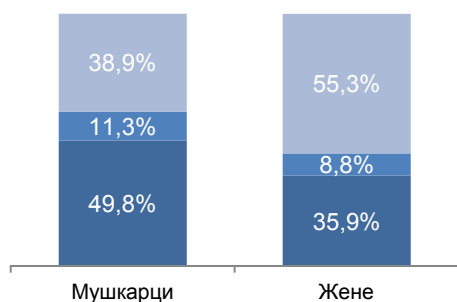
Стопа активности (учешћа радне снаге) представља удео активног становништва у укупном становништву старом 15 и више година.

Раст активности у односу на претходни квартал је био већи код жена него код мушкараца, значајно већи у београдском региону у поређењу са осталим регионима.

У односу на исти квартал претходне године, раст активности је био већи код мушкараца него код жена, већи у региону Јужне и Источне Србије него у осталим регионима.

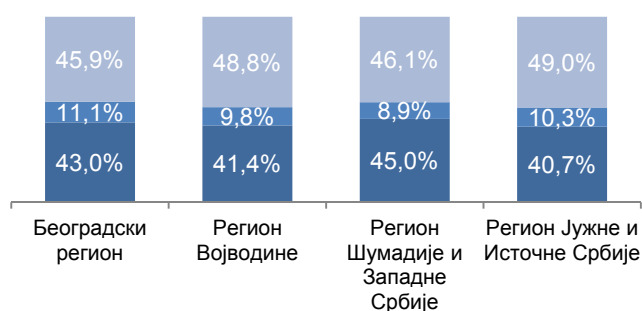
Графикон 2. Радни статус, по полу, 15+,
I квартал 2016.

■ Запослени ■ Незапослени ■ Неактивни

Графикон 3. Радни статус, по региону, 15+,
I квартал 2016.

■ Запослени ■ Незапослени ■ Неактивни

¹ Подаци су упоредиви за период I квартал 2014 - I квартал 2016

У структури становништва према радном статусу, региони имају различиту расподелу. Док су стопе активности и незапослености највеће у Београдском региону (54,1% и 20,5% респективно), стопа запослености је највећа у региону Шумадије и Западне Србије (45,0%) (Графикон 3).

За разлику од региона, где не постоји битна разлика у погледу шанси за запосленост, тј. незапосленост, подела мушке и женске популације према радном статусу указује на значајну неравноправност полова на тржишту рада. Наиме, док је стопа активности мушкараца старих 15 и више година 61,1%, код жена је тај удео свега 44,7%. Стопа запослености мушкараца је за чак 14 п.п. већа од стопе запослености жена (Графикон 2).

Запослена лица

Број запослених лица у првом кварталу 2016. године износи 2.570.700, што је за 10.100 мање у односу на претходни квартал а за 66.600 више у поређењу са првим кварталом 2015. године. Стопа запослености износи 42,6%, што је за 1,4 п.п. више у односу на исти квартал прошле године.

Запосленим лицима сматрају се лица која су су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била одсутна са посла (уз гаранцију повратка).

Стопа запослености представља удео запослених у укупном становништву старом 15 и више година.

Неформалном запослености се сматра рад у нерегистрованим предузећима, рад у регистрованим предузећима али без уговора о раду, као и рад помажућих чланова домаћинства.

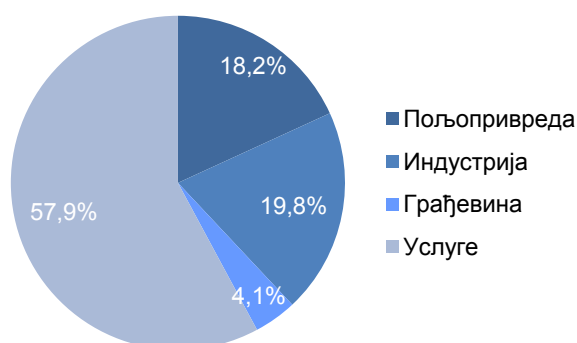
Стопа неформалне запослености представља удео неформално запослених у укупној запослености.

Запосленост у пољопривреди подразумева цео сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство, као и део сектора Домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе који се односи на пољопривреду.

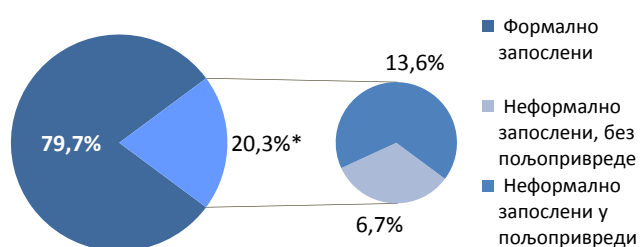
Стопа неформалне запослености без пољопривреде представља удео неформално запослених чија је делатност не-пољопривредна у укупној запослености ван пољопривреде.

Запосленост се током протекле године (од првог квартала 2015. до првог квартала 2016. године) у формалном сектору повећала за 38.200 а у неформалном сектору за 28.400 лица, при чему је раст неформалне запослености сконцентрисан у пољопривредним делатностима, док је у ван-пољопривреди смањен обим запослености у сивој зони. Стопа неформалне запослености у првом кварталу 2016. године износи 20,3% на нивоу свих делатности. Стопа неформалне запослености без пољопривреде је значајно мања и износи 8,5%.

Графикон 4. Структура запослених према сектору делатности, 15+, I квартал 2016.

Графикон 5. Формална/неформална запосленост, 15+, I квартал 2016.

*20,3% - неформално запослени

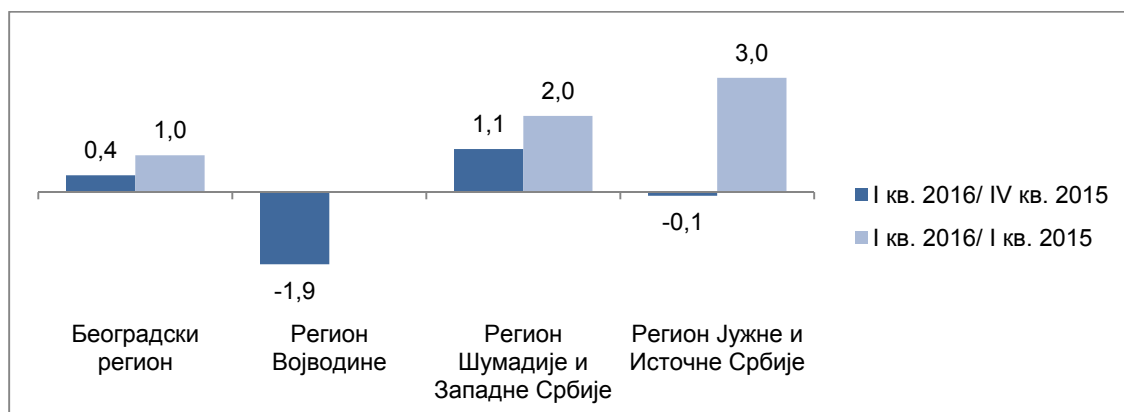
Што се тиче секторске поделе запослености, најзаступљеније су услужне делатности, док је учешће индустрије у укупној запослености мање од 20% (Графикон 4).

Стопа запослености је највећа у региону Шумадије и Западне Србије (45,0%), затим следе Београдски регион (43,0%) и регион Војводине (41,4%), док најмању стопу има регион Јужне и Источне Србије (40,7%).

У односу на претходни квартал, у првом кварталу 2016. године је забележен раст стопе запослености за 1,1 п. п. у региону Шумадије и Западне Србије и пад стопе запослености за 1,9 п.п. у региону Војводине (Графикон 6).

У односу на исти квартал претходне године, у првом кварталу 2016. године је дошло до раста запослености у свим регионима осим региона Војводине где је стопа запослености остала непромењена.

Графикон 6. Промена стопе запослености (у процентним поенима), становништво 15+, I кв. 2016.

У региону Јужне и Источне Србије стопа запослености је у наведеном периоду (I квартал 2016. у односу на I квартал 2015.) повећана за чак 3 п.п. а у региону Шумадије и Западне Србије за 2 п. п.

Незапослена лица

У првом кварталу 2016. године незапосленост лица старих 15 и више година је достигла ниво од 602.200, што је за 47.400 лица више у односу на претходни а за 14.700 лица више у односу на први квартал 2015. године. Док је у односу на четврти квартал 2015. године незапосленост подједнако расла код оба пола, раст незапослености у односу на први квартал 2015. године је забележен само код мушкараца. Код жена је, штавише, незапосленост незнатно смањена у том периоду.

Незапослена лица су она лица која нису обављала ниједан плаћени посао у посматраној седмици, активно су тражила посао током четири седмице које су претходиле посматраној седмици и у могућности су да почну да раде у року од две седмице од посматране седмице.

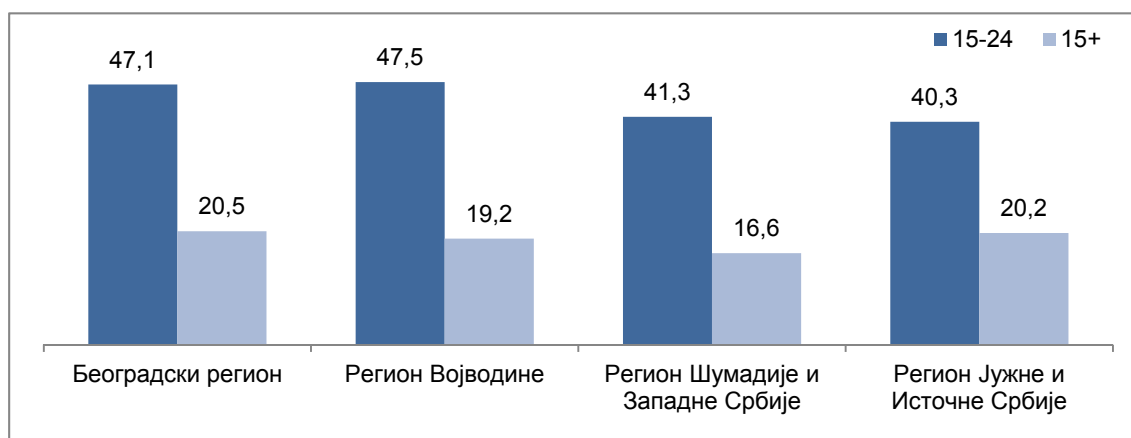
Стопа незапослености представља удео незапослених у радној снази (запослени и незапослени) старости 15 и више година.

Стопа дугорочне незапослености представља удео лица незапослених дуже од годину дана у радној снази (запослени и незапослени) старости 15 и више година.

Стопа НЕЕТ – подразумева учешће лица старости 15 до 24 године, која нити су запослена, нити су на школовању ни на обуци, у укупној популацији тог узраста.

Стопа незапослености код популације старости 15 и више година износи 19,0% на нивоу целе Србије, при чему највишу вредност достиже у Београдском региону (20,5%) а најнижу у Региону Шумадије и Западне Србије (16,6%) (Графикон 7).

Графикон 7. Стопа незапослености (у %), лица старости 15+ и 15-24, по регионима, I кв. 2016.

У поређењу са претходним кварталом и истим кварталом претходне године, до смањења незапослености у првом кварталу 2016. године дошло је само у региону Шумадије и Западне Србије.

Стопа дугорочне незапослености је 12,2% у првом кварталу 2016. године, што је за 1,9 п.п. више у односу на исти период прошле године.

С друге стране, стопа НЕЕТ, која у првом кварталу 2016. године износи 19,0% , бележи пад од 0,8 п.п. у односу на претходни квартал и 1,6 п.п. у односу на исти квартал прошле године.

Неактивно становништво

Број неактивних лица у првом кварталу 2016. године износи 2.858.200, што је за 45.500 мање у односу на претходни квартал и за 131.400 мање у поређењу са првим кварталом 2015. године. Стопа неактивности износи 47,4%, што је за 0,7 п.п. мање у односу на претходни квартал, при чему је ова стопа значајно већа код жена (55,3%) него код мушкараца (38,9%). У односу на први квартал 2015. године стопа неактивности је мања за 1,8 п.п.

Неактивно становништво чине сва лица стара 15 и више година која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У неактивна лица спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа неактивности представља удео неактивног становништва у укупном становништву старом 15 и више година.

Правила заокруживања

Резултати Анкете о радној снази публикују се заокружени на хиљаде, са једним децималним местом. Укупне вредности (сумари) не слажу се увек са збиром појединачних података, с обзиром да се дате оцене у статистичким публикацијама израчунавају користећи незаокружене бројеве (што даје прецизније податке). Графици у публикацијама такође се формирају на основу незаокружених података.

Табела 1. Основни контингенти радне снаге, по полу, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Укупно	6031,1	-8,2	-0,1	-50,2	-0,8
Активни	3172,9	37,3	1,2	81,2	2,6
Запослени	2570,7	-10,1	-0,4	66,6	2,7
Незапослени	602,2	47,4	8,5	14,7	2,5
Неактивни	2858,2	-45,5	-1,6	-131,4	-4,4
Мушкарци	2908,7	-3,9	-0,1	-23,6	-0,8
Активни	1778,2	2,7	0,2	50,2	2,9
Запослени	1449,4	-21,3	-1,5	35,1	2,5
Незапослени	328,8	24,1	7,9	15,1	4,8
Неактивни	1130,5	-6,6	-0,6	-73,8	-6,1
Жене	3122,4	-4,3	-0,1	-26,6	-0,8
Активни	1394,7	34,5	2,5	31,0	2,3
Запослени	1121,3	11,2	1,0	31,4	2,9
Незапослени	273,3	23,3	9,3	-0,4	-0,2
Неактивни	1727,7	-38,9	-2,2	-57,6	-3,2

Табела 1а. Основни показатељи кретања на тржишту рада, по полу, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал	Промене у односу на исти квартал претходне године
	(%)	п.п.	
Укупно			
Стопа активности	52,6	0,7	1,8
Стопа запослености	42,6	-0,1	1,4
Стопа незапослености	19,0	1,3	0,0
Стопа неактивности	47,4	-0,7	-1,8
Стопа неформалне запослености	20,3	-0,1	0,6
Мушкарци			
Стопа активности	61,1	0,2	2,2
Стопа запослености	49,8	-0,7	1,6
Стопа незапослености	18,5	1,3	0,3
Стопа неактивности	38,9	-0,2	-2,2
Жене			
Стопа активности	44,7	1,2	1,4
Стопа запослености	35,9	0,4	1,3
Стопа незапослености	19,6	1,2	-0,5
Стопа неактивности	55,3	-1,2	-1,4

Табела 2. Основни контингенти радне снаге, по полу, старости 15 - 24, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Укупно	763,8	-4,8	-0,6	-27,3	-3,5
Активни	222,3	-9,8	-4,2	-2,6	-1,2
Запослени	124	-3,7	-2,9	5,7	4,8
Незапослени	98,3	-6	-5,8	-8,3	-7,8
Неактивни	541,5	5	0,9	-24,7	-4,4
Мушкарци	393,0	-2,3	-0,6	-13,1	-3,2
Активни	139,1	-5,1	-3,6	4,7	3,5
Запослени	82,2	-5,0	-5,8	9,0	12,3
Незапослени	56,9	-0,1	-0,2	-4,3	-7,0
Неактивни	253,9	2,8	1,1	-17,8	-6,6
Жене	370,8	-2,4	-0,7	-14,2	-3,7
Активни	83,2	-4,6	-5,2	-7,3	-8,1
Запослени	41,8	1,3	3,2	-3,3	-7,3
Незапослени	41,4	-5,9	-12,5	-4	-8,9
Неактивни	287,6	2,2	0,8	-6,8	-2,3

Табела 2а. Основни показатељи кретања на тржишту рада, по полу, старости 15 – 24, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал	Промене у односу на исти квартал претходне године
	(%)	п.п.	
Укупно			
Стопа активности	29,1	-1,1	0,7
Стопа запослености	16,2	-0,4	1,3
Стопа незапослености	44,2	-0,7	-3,2
Стопа неактивности	70,9	1,1	-0,7
Мушкарци			
Стопа активности	35,4	-1,1	2,3
Стопа запослености	20,9	-1,1	2,9
Стопа незапослености	40,9	1,4	-4,6
Стопа неактивности	64,6	1,1	-2,3
Жене			
Стопа активности	22,4	-1,1	-1,1
Стопа запослености	11,3	0,4	-0,4
Стопа незапослености	49,7	-4,1	-0,4
Стопа неактивности	77,6	1,1	1,1
NEETs (15-24)	19,0	-0,8	-1,6
Рано напуштање школовања (18-24)	6,6	0,1	-1,6

Табела 3. Запослена лица, по полу и региону, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Запослени - укупно	2570,7	-10,1	-0,4	66,6	2,7
Пол					
Мушкарци	1449,4	-21,3	-1,5	35,1	2,5
Жене	1121,3	11,2	1,0	31,4	2,9
Регион					
Београдски регион	617,1	6,5	1,1	14,7	2,4
Регион Војводине	668,3	-31,9	-4,6	-6,4	-1,0
Регион Шумадије и Западне Србије	756,5	17,8	2,4	25,5	3,5
Регион Јужне и Источне Србије	528,8	-2,5	-0,5	32,7	6,6
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...

Табела 4. Формално/неформално запослена лица, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Запослена лица	2570,7	-10,1	-0,4	66,6	2,7
Формално запослени	2048,7	-4,8	-0,2	38,2	1,9
- формално запослени, без пољопривреде	1830,0	-7,6	-0,4	28,7	1,6
- формално запослени у пољопривреди*	218,7	2,8	1,3	9,5	4,5
Неформално запослени	522,0	-5,3	-1,0	28,4	5,8
- неформално запослени, без пољопривреде	171,1	-12,2	-6,7	-5,6	-3,2
- неформално запослени у пољопривреди	350,9	6,9	2,0	34	10,7
	%	(п.п.)			
Стопа неформалне запослености (укупно)	20,3		-0,1		0,6
Стопа неформалне запослености, без пољопривреде	8,5		-0,5		-0,4

* **Запосленост у пољопривреди** подразумева цео сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство, као и део сектора Домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе који се односи на пољопривреду.

Табела 5. Незапослена лица, по полу и региону, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Незапослени - укупно	602,2	47,4	8,5	14,7	2,5
Пол					
Мушкарци	328,8	24,1	7,9	15,1	4,8
Жене	273,3	23,3	9,3	-0,4	-0,2
Регион					
Београдски регион	159,4	19,5	13,9	9,4	6,3
Регион Војводине	158,7	26,6	20,1	11,0	7,5
Регион Шумадије и Западне Србије	150,1	-10,1	-6,3	-14,1	-8,6
Регион Јужне и Источне Србије	134,0	11,5	9,4	8,4	6,6
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...
	%	(п.п.)			
Стопа дугорочне незапослености	12,2		-0,4		1,9

Табела 6. Неактивно становништво, по полу и региону, старости 15+, I квартал 2016.

	I квартал 2016	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљадама)	(у хиљадама)	%	(у хиљадама)	%
Неактивни - укупно	2858,2	-45,5	-1,6	-131,4	-4,4
Пол					
Мушкарци	1130,5	-6,6	-0,6	-73,8	-6,1
Жене	1727,7	-38,9	-2,2	-57,6	-3,2
Регион					
Београдски регион	657,7	-25,7	-3,8	-22,3	-3,3
Регион Војводине	788,8	2,9	0,4	-19,4	-2,4
Регион Шумадије и Западне Србије	775,8	-10,8	-1,4	-31,1	-3,9
Регион Јужне и Источне Србије	636	-12	-1,8	-58,6	-8,4
Регион Косово и Метохија	...	...	...	...	...

Табела 7. Основни контингенти радне снаге, по региону и старосним групама, I квартал 2016.

	Укупно	Србија – север		Србија – југ		
		Београдски регион	Регион Војводине	Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије	Регион Косово и Метохија
	(у хиљадама)					
Становништво старо 15+	6031,1	1434,2	1615,7	1682,4	1298,8	...
Активно	3172,9	776,5	826,9	906,6	662,8	...
Запослено	2570,7	617,1	668,3	756,5	528,8	...
Незапослено	602,2	159,4	158,7	150,1	134	...
Неактивно	2858,2	657,7	788,8	775,8	636	...
	%					
Стопа активности	52,6	54,1	51,2	53,9	51,0	...
Стопа запослености	42,6	43,0	41,4	45,0	40,7	...
Стопа незапослености	19,0	20,5	19,2	16,6	20,2	...
Стопа неактивности	47,4	45,9	48,8	46,1	49,0	...
	(у хиљадама)					
Младо становништво (15–24)	763,8	167,3	207,6	220,5	168,4	...
Активно	222,3	48,6	66,5	59,6	47,6	...
Запослено	124	25,7	34,9	35	28,4	...
Незапослено	98,3	22,9	31,6	24,6	19,2	...
Неактивно	541,5	118,7	141,1	160,8	120,8	...
	%					
Стопа активности	29,1	29,1	32,0	27,1	28,3	...
Стопа запослености	16,2	15,4	16,8	15,9	16,9	...
Стопа незапослености	44,2	47,1	47,5	41,3	40,3	...
Стопа неактивности	70,9	70,9	68,0	72,9	71,7	...
	(у хиљадама)					
Становништво радног узраста (15–64)	4701,4	1132,6	1275,8	1307	985,9	...
Активно	3049,7	765,6	812,5	845,2	626,4	...
Запослено	2448,4	607	653,8	695,1	492,5	...
Незапослено	601,3	158,7	158,7	150,1	133,9	...
Неактивно	1651,7	367	463,3	461,8	359,5	...
	%					
Стопа активности	64,9	67,6	63,7	64,7	63,5	...
Стопа запослености	52,1	53,6	51,2	53,2	50,0	...
Стопа незапослености	19,7	20,7	19,5	17,8	21,4	...
Стопа неактивности	35,1	32,4	36,3	35,3	36,5	...

Контакт: ars@stat.gov.rs, тел.: 011 2412 922, локал 385
Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5
Телефон: 011 2412 922 (центра) • Телефакс: 011 2411-260 • www.stat.gov.rs
Одговара: др Миладин Ковачевић, директор
Тираж: 20 • Периодика излажења: квартална